

"ئاربا ئيلو"

له وئندەرى ... له ژوورئىكى بى پەنجەرە... سەربانى سەرەند و بېژنگ

ژوورئىك... تەنگ و تاريك و رەش داگەپراو

ژوورئىك له ژوورەكانى دۆزەخى ئاسمانى

که خودا به رېکهوت له دهستی کهوتبیتته خواری.. له دایک بووم
له ویندهری... له کولانیکی تهنگه بهر... منالیم بی گه مه سووتا
کولانیک تهنگتر له رهحمی دایکه گرینۆکه کهم
ئاربا ئیلۆ.. به پیره قه لاته که ی خۆت بلې
ئهی پیره کیسه ئی له په ورووکه وتوو
من خۆزگه مه که جاروبار دیمه وه.. هه تا گهر بۆ یه کجاریش بیت
بیبینم.. ههر ته نها بستیک له جینگه ی خوی بله قیت.. بجوولیت
ئای که میژوو درۆزنه؛ گوايه له سهر پشقی ئه و پیره کیسه له ته مبه له
داریوش و ئه سکه ندهر و ئه سپه کانی مه غول خلیسکاون
سوپایه ک و ئوردویک له جهنگاوه رانیس به زیون
به من چی و.. به چی ده چیت که کورپژگه هار و چه توونه کانی قه لات
سه د و یه ک جار منیان به زاند و..
وه ک گاشه به ردیک منیان سه ره و خوار تلور کرده وه
کی ئیمرو ئه و «مه کته بانه» ده بینیت
که له گه ل ئه زبه رکردنی ههر حه رفیک و سروودیک و ئایه تیک
ماموستا تووره و تۆسنه کانت
جامیک تف و فه رهه نگیک جنیویان.. بی ده به خشین؟
هو شاری شووره گورستان و خاکه سار
تو بو من بیجگه له چایخانه یه کی پر له چره دووکه ل و هه را و زه نا
هیچی دیکه نه بوویت

له ویندهر بوو... باوکمان خهون و خهنده و هه قایه تی شهوانی ئیمه ی

به دهستیک ئه زنیف ده دوراند

تۆ ئه و کچه نه بالقان ه بوویت

له بهرده متا خوّم ده کرد به نوکته و پینه ده که نین

ئه و کچانه ی مه گهر به ریکه وت له پاسیکدا بمدیبان

به خویمان و کوئی کتیی شه رمنه وه.. کوور و قه مبور له تاو و ترسی مه مک رسکان

ئه و کتیبانه ی بی مروه تانه سینه و به روکی ساوای ئه وانی

له منی نابینا و کهر و لال ده شارده وه

تۆ شه مه نده فهری ئه و خه ونه زره م بوویت،

خه و نی سه فهر و تا ئه به د دانه به زین

که چی هه مدیس ده ستخه روّت کردم

ویستگه ی خه ونه کانم هه نووکه زیندانی لوّتی و چه ته کانت ه

وای له و شه مه نده فهره غه مگینه ی من... ئافه روژ.. ژهنگ گرتوو

بیهووده ش باران به سه ریدا داده کات و ئه منیش زار ده که مه وه

تا شوپراوگه ی سوپر و ژهنگاری تامی تالی بن مالوشم بگوریت

ههر که دیمه وه دوعا و نزا و نماز ده که م

خودا هاواره.. نه رووخابیت مناره ی «چولی» م که وه ک من لاره مله

یان هیچ نه بیت.. بستیکی دیکه بالای کردبیت

کی ئه و پیاسه پر له قه هرانه ی عومری جحیلیمی بینی

ئه و شوسته هیچانه ی من فرمیسیکی په نهانم به سه ردا ده رشتن؟

که بی قاچ، بی سهر، بی دل ده گهرامه وه مالیک
که تا شه وخه وتنان دوو دوژمن تیایدا ده جه نگان
ئیمهش ده بووین به تیر و که وان و قه لغان
جاریک کوژراو و... جاریک بریندار و جاریک مردووی نادیار
کو شکه ههره رازاوه کانت من بهردم تیدا کیشان
تیایدا بگهری.. هه نوو کهش فرمیسک و ئاره قه و هه ناسه ی ساردم
وا له وینده ری که بوته رهنگی غه مینی دیواره کانی
به نه فرهت بن ئه و گهره که فینکانهت که کریمستی و چلووره کانی منیان ده تونده وه
به ره له عنهت بکه ون ئه و گهره که کپ و خاموشانهت
که له ههرا و ژاوه ژاوی نیو کاسه سهری من تینه ده گه یشتن
ده با ئاو و ئاو بچن ئه و ماموستایانهت که شولک و داربه ده ست بوون
که نه یانده زانی له پای چی نینۆکمان هیشتۆته وه
له سۆنگه ی ئه و « گونا هه که بیره » یه
به یانیانی سارد و سه رسه ر ئاسا فه لاقه یان ده کردین
کی سه رو قژی به خورشت و ئاونه دیومانی ده بیخی...؟
من زۆر وه رس و په ستم له و پیره کیسه له ی
که نه مردووه و نه دوای شهش هه زار سالی ره به قیش.. ناجوولیت
هو شاری شووره – گو رستان و پیده شتی کارمامزه کوژراوه کان
ههر گو ریکت له ته رو حیکی منه و نیژراوه
ئه مه یان چ میژوو یکی خویناوییه که له ئه زه له وه گو ره وشار ده درین

مندائیم هەر هه مووی بالاگهردانی کێلی پیاوچاکه کانت بوو
چ ههسرهت و رۆحکێشانیک بوو که به دیار ژنه رهشپۆشه کانت هه وه.. هه لده ترو شکام
بو مرازی زۆر شه رمنیان بهردیان به کێلی «ستی ئیمام» هه ده نووساند*
تو بو من نهو بهرده سپله و خز و نامه رده بوویت
که قهت نه بوو جاریک له جاران به درۆش بیت
به کێلیکه وه بنووسیت.. بقرسیت
وای له مهمله که تی شیتۆکه و سوانکه ر و قهیره و بیوه ژنه کانت
دلم تهنگه.. کوان نهو چوار خوا وهنده ی باپیره م ده یپه رستن؟
کوا په رستگایه کی دارماوی نه وان؟
تا منی مال به ده ر و شار به ده ر بو ته نها شه ویک تیایدا بسره م
دلم تهنگه... نه م سه فهره که هاتمه وه
به کۆلانه خنکاو ه کانت بلی با که میک به رینتر بن
سه ربانه کانت بستیک بلندتر و بالاتر
شه قامه شیته کانت تو زیك چۆلتر
سه رم گێزه... با شۆرشى نیو چایخانه کانت که می خامۆشتر بیت
نه و کورپێرگه و جحیلانه قوما ر له سه ر عومری کى ده که ن؟
مهسته ماندوو و مردوو ه کانت... له داخی کتیه
هه موو شه ویک خو ده کوژن و "مه سیح" ئاسا بو له خاچدان زیندوو ده بنه وه
تو نه و کچه ره وه ندى و خو شناوه بوویت، سمیل م گووگره و مووگره نه ببوو.. شه یدات کردم
که چی هه نوو که ش بیوه ژنیکی که سالانه تا قه کراس و که واکهت له خوم ده گریت

هەمیشە تۆ نائومئیدم دە کەیت... هەمیشە و بێ وچان
جار نییە نە یە مەوێ... دارستانیکت سە فەری ئە بە دبی نە کردبیت
چە مئیکی نیوێ خنکاوت سەری خۆی هە ئنە گرتبیت
پەیکەری شە هیدە کانت بەر فیشە ک و ساچمە و خومپارە نە کە و تەبیتن
تەواو... بە سەر چوو سەردەمی کچە شەرمۆک و پاکیزە کانت
ئە و کچانە ی لە خەو نە کانیشم خۆیان بە دەستە و نە دەدا
بە مەخشە... بە مەخشن گشت درەختی نیو دارستانە کانت
مندالئیکی چە مەبەقە و ترسنۆک و بێ دارلاستیک بووم
نە جۆلانە یە کم بە درەختیکە و هە ئبەست و نە چۆلە کە یە کم پێکا
نە هیلانە یە کم تێکدا و نە رۆژیک پێیدا هە ئگە رام بو دزینی میوہ جات
دە بە مەخشن هە رە مەو چەم و گووم و رووبارە کانت
نە ماسییە کم تیدا گرتن... نە رۆژیک مە لەم تیدا کردن... لە ترس و تاوی کە تنکە ران
بە مەخشن ئە و قەیرە کچانە ی سالانئیکە کە زی سپی خۆیان دە هۆننە وە
منم گوناھبار... منی کەر و بیروبان و لەرزە لئو لە بەردەم هەر هە موویان
نە موئیرا... نە بێ مە مێرد و... نە یاوەر و نە دەستگیران
لە بێستانە کانت ویستم شە مامە ی بۆندار بێم،
چە شنی بێرکە گندۆرە ی زێ دەریان کێشام
بۆ پاکبوونە وە ی گوناھە کانت، خواستی من بوو «عیسا» یە کی سەر خاچت بێم
چ بێھوودە بوو مەرگی من خوئین رژانم
ئاخ... من عومری جوانیم لە وێندەری

دەنيو كۆلپىتى مريشكە كانتدا بە جىما... ساتە كانى ھىلكە دزىن
لەو كۆلنانهى بە پىچ و لوول بوون وەك رەشەبا و گەردە لوول
كە من دەنيو كەند و لەند و كولانە و كەلاوہ كان دە گە پام..
كە سە گە بەرەللا و و تانجى و گوجيلە كانم قاو دەدان و ..وہ دەرم دەنان
تاوہ كو من خۆم كە ببووم بە سە گىكى كوڤر و گەر..
كە تىيدا بسرەوم و بە زمان بىرینە كانى خۆم بلىسمەوہ!

"شېرۆ-ى پلكە زارى"

- + ئاربايلۆ: بە ماناى چوار خوداوەند دىت كە ناوہ كۆنە كەى شارى ھەولپرە و ھەنووكە بە «ئەربىل» گۆراوہ.
- + ستى ئىمام: مەزارىكە كە پتر ژنان و كچان بو وەدپھىتەنى خەونە كانيان سەردانىان دە كرد، كە دەستەواژە كەى سەر زمانى ژنان بە «مرازحاسل بوون» ناسراوہ
- + منارەى چۆلى و قەلا: لە پاشماوہ دىرینە كانى ھەولپرن + *